

# Strategisch Programma WSW - Zeggenschap



## Inleiding

Het fundament van WSW rust op twee pijlers: de achtervangers (Staat en gemeenten) en de onderlinge solidariteit van deelnemers. Gezamenlijk dragen deze pijlers de verantwoordelijkheid voor de continuïteit van het borgstelsel. Zonder één van deze pijlers valt het fundament onder WSW weg. Waar de achtervangers duidelijke grenzen hebben gesteld aan de maximale draagkracht van hun pijler (99%), hebben deelnemers momenteel geen zeggenschap over de draagkracht die hun pijler dient te hebben. Partijen (WSW, deelnemersraad, Aedes, BZK en VNG) zijn het erover eens dat de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de continuïteit van het borgstelsel ook tot uiting moet komen in de governance van WSW. Een versteviging van de pijler van de deelnemers is daarom nodig. Op 16 december 2019 kwamen partijen tot nadere overeenstemming over de toekomstige inrichting van de zeggenschap van deelnemers. Dit leidde op hoofdlijnen tot onderstaande gedeelde conclusies.

## Instemmingsrecht deelnemersraad

Deelnemers krijgen, binnen de risicobereidheid van de achtervangers (99%), een eigenstandige positie ten aanzien van de onderlinge risicobereidheid. Wanneer de risicopositie van deelnemers (materieel) wijzigt als gevolg van (beleids)wijzigingen vanuit WSW moet dit met instemming van de vertegenwoordiging van deelnemers gebeuren. De deelnemersraad krijgt daarom instemmingsrecht op onderwerpen waarvan beleidswijzigingen, naar inzicht van het bestuur, een materiële invloed hebben op het risicoprofiel en/of de onderlinge (obligo)verplichting van deelnemers. De deelnemersraad krijgt hierom een instemmingsrecht op de volgende onderwerpen:

- Standaardovereenkomsten (leningdocumentatie).
- Het beleggingsstatuut van WSW.
- Het kader voor verlenen van garanties dan wel het stellen van enige andere vorm van zekerheid aan deelnemers anders dan in het kader van borgstelling.
- De activiteiten waarvoor borg kan worden verleend (borgbare activiteiten).
- Aanpassingen in de obligoverplichting en obligobeleid zoals opgenomen in het reglement van deelneming.
- De ratio's en bijbehorende grenswaarden die gelden als voorwaarden voor borgen van geldleningen (zoals omschreven in bijlage 2, lid 1 van de Toezicht- en Verantwoordingsovereenkomst en bijlage A van de Toezicht- en Verantwoordingsovereenkomst).
- Bepalingen in de statuten van WSW voor zover die zien op de onderlinge risicobereidheid van deelnemers, waaronder de statutaire doelbepaling.

## Toekomstige inrichting van de deelnemersraad

Partijen zijn het erover eens dat de huidige inrichting van de deelnemersraad niet langer volstaat. Met de introductie van het instemmingsrecht voor de deelnemersraad is een versterking van de legitimiteit van deelnemers belangrijk. De toekomstige inrichting van de deelnemersraad ziet er daarom als volgt uit:

- De nauwe focus van het instemmingsrecht ligt op de onderlinge risicobereidheid. Bredere volkshuisvestelijke overwegingen zouden geen directe invloed moeten hebben op de besluitvorming binnen WSW.
- Instemmingsrecht van deelnemers behoeft legitimering van een gekozen vertegenwoordiging vanuit de gelederen van de deelnemers. Leden van de deelnemersraad worden niet langer benoemd door de raad van commissarissen van WSW maar gekozen door de deelnemers.
- In formele zin wordt de voorzittersrol van de deelnemersraad bij de deelnemersraad belegd (dit wordt in de praktijk al zo vormgegeven).

- De deelnemersraad legt verantwoording af aan de deelnemers.
- De deelnemersraad handelt in het belang van de statutaire doelstelling van WSW.
- De inrichting van de gekozen vertegenwoordiging bouwt voort op de bestaande structuur waarbij de deelnemersraad een intern orgaan blijft binnen WSW. Er wordt geen apart steunvehikel opgericht.
- Bij de inrichting van de toekomstige deelnemersraad zal aandacht zijn voor een versterking van de wijze waarop benoeming, standpuntbepaling, verantwoording en ondersteuning wordt vormgegeven. Hierbij zal gebruik worden gemaakt van de expertise van Aedes en de faciliteiten die Aedes hiertoe kan bieden.

### **Impasses in de besluitvorming**

Met de introductie van een instemmingsrecht voor de vertegenwoordiging van deelnemers krijgt naast het bestuur en raad van commissarissen van WSW, BZK en VNG ook de deelnemer een rol in de besluitvorming over het voor WSW belangrijkste beleid. Dit vergroot het risico dat de besluitvorming van WSW in een impasse terecht komt en WSW daarmee niet langer in staat is het benodigde beleid te voeren. Dit heeft als ultiem risico dat de continuïteit van WSW onder druk komt te staan. Beheersing van dit risico vraagt om zorgvuldige inrichting van de besluitvorming. Om een impasse in de besluitvorming bij WSW te voorkomen is het volgende gedeeld:

- Het onthouden van instemming door vertegenwoordiging van deelnemers mag niet in de weg staan van de continuïteit dan wel de statutaire doelstellingen van WSW.
- Om zijn bestuurlijke verantwoordelijkheid te kunnen dragen kan het bestuur van WSW, bij hoge uitzondering en na goedkeuring door de raad van commissarissen, alsnog een besluit doorvoeren waarvoor geen instemming van de deelnemersraad is verkregen indien het bestuur dit nodig acht in het belang van de continuïteit dan wel realisatie van statutaire doelstellingen van WSW.
- Een dergelijke situatie dient omkleed te zijn met voldoende waarborgen dat het instemmingsrecht van de vertegenwoordiging van deelnemers enkel in buitengewone en uitzonderlijke situaties terzijde kan worden geschoven.
- Daarom dient in de statuten geregeld te worden dat deelnemers de gang van zaken bij dergelijke besluiten kunnen laten onderzoeken.